

Handläggare
Ingrid Olsson
Telefon: 08-508 33 810

Till
Utbildningsnämnden
2019-11-14

Möjligheternas Stockholm - Vision 2040

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr. KS 2019/483

Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Lena Holmdahl
Utbildningsdirektör

Malin Eriksson
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har till utbildningsnämnden remitterat förslaget till "Vision 2040 – Ett Stockholm för alla". Förslaget är en revidering av den tidigare visionen där kunskaper om trender och globala strukturer, som har betydelse för Stockholmsregionen har inarbetats. Förslaget anknyter till inriktningsmålen i kommunfullmäktiges budget och under de tre huvudrubrikerna "Mångsidig storstad för alla", "Hållbar, dynamisk och växande" och "En smart och innovativ stad" anges hur stadens verksamhet bör vara utformad år 2040. Under huvudrubrikerna finns underrubriker och till dem hör texter som närmare beskriver det önskade läget år 2040 för de olika kommunala verksamhetsområdena.

Förvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till förslaget. Att visionen ansluter till mål i fullmäktiges budget, som ligger närmare dagens verklighet och verksamhet, gör det lättare att förhålla sig till innehållet. Till stor del överensstämmer beskrivningen under rubriken "En likvärdig och hållbar skola för alla" med skollagen och läroplanerna, liksom med utbildningsförvaltningens uppfattning om ett önskat läge. Förvaltningen anser dock att vissa begrepp och formuleringar, liksom layouten, behöver ses över och förtydligas.

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund

En revidering av Vision 2040 har genomförts på uppdrag av kommunfullmäktige. Förslaget till en ny långsiktig vision för staden, "Vision 2040 – Möjligheternas Stockholm", finns i bilaga 1.

Förslaget till ny vision är indelat i tre huvudteman med samma utgångspunkter som kommunfullmäktiges tre inriktningsmål.

- En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla
- En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt
- En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Revideringen har tagit sin utgångspunkt i kunskaper om trender och globala strukturer som har betydelse för Stockholmsregionen. De redovisas översiktligt i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, bilaga 2.

Den demografiska utvecklingen med fler barn och äldre i befolkningen är en särskilt viktig förutsättning. Hur befolkningen utvecklas är avgörande i planeringen för framtida behov av bland annat kommunal service och bostäder. Därutöver finns det flera stora och globala samhällsutmaningar som påverkar utvecklingen, såsom miljö- och klimatförändringarna och en allt hårdare global konkurrens. Det finns även en ökad social polarisering, där klyftorna mellan olika grupper i samhället tenderar att öka, liksom mellan olika delar av landet. Omvärlden är också inne i en digital revolution och hastigheten i förändringstakten ökar. Tekniken blir en allt större del av det moderna samhället.

Vision 2040 är en vision om hur staden tar vara på möjligheterna och skapar en social, ekonomiskt och ekologiskt hållbar utveckling i Stockholm.

I genomförandet av visionen ska Stockholms stad även bidra till att målen i Agenda 2030 uppfylls i de delar där staden har rådighet samt förhålla sig till de regionala utmaningarna och målen i Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUF5 2050.

Förvaltningens synpunkter gäller innehållet i remissutgåvan av "Möjligheternas Stockholm - Vision 2040".

Ärendet

Under de tre huvudrubrikerna: "Mångsidig storstad för alla", "Hållbar, dynamisk och växande" och "En smart och innovativ stad" anges i visionen hur staden bör vara år 2040. Under

huvudrubrikerna finns underrubriker, och till dem hör texter som närmare beskriver det önskade läget år 2040 för de olika kommunala verksamhetsområdena.

Utbildningsnämnden berörs mer eller mindre av beskrivningarna under alla huvudrubriker, men frågor om barn och ungdomar finns främst under ”Mångsidig storstad för alla”, där en underrubrik lyder ”En likvärdig och hållbar skola för alla”.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med samtliga avdelningar. Utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor har också lämnat synpunkter.

Utbildningsnämndens funktionshinderråd är i huvudsak positiva till revideringen av Vision 2040, men lyfter viss problematik kring framställningen av personer med funktionsnedsättning i bild, så som de presenteras i dokumentet. Rådet skulle gärna se en bredare representation i bild av personer med funktionsnedsättning.

Förvaltningens synpunkter

Utbildningsförvaltningen ställer sig i huvudsak positiv till förslaget till Vision 2040 vad gäller innehåll. Det är dock inte oproblemiskt att förhålla sig till texter där det inte finns några målkonflikter mellan olika verksamheter, grupper och delar i staden och där utmaningar saknas. Det är därför positivt att visionen ansluter till mål i kommunfullmäktiges budget, som ligger närmare dagens verklighet och verksamhet, liksom till arbetet för hållbar utveckling i enlighet med Agenda 2030 samt att den kopplas till stadens struktur för ledning och styrning.

Förvaltningen lämnar följande synpunkter på vissa delar i förslaget.

Innehåll

För en ökad tydlighet och koppling till nuläge anser förvaltningen att det inledningsvis i själva visionsdokumentet finns behov av en kortfattad beskrivning av stadens utmaningar, så som de anges i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Här kan exempelvis den segregation som idag påverkar många delar av stadens invånare och verksamheter beskrivas. Det bör också framgå att för att uppnå likvärdighet, bland annat genom förskolans och skolans arbete inom det kompensatoriska uppdraget, så kommer prioriteringar att behöva göras.

Till stor del överensstämmer beskrivningen under rubriken ”En likvärdig och hållbar skola för alla” med skollagen och

läroplanerna, liksom med utbildningsförvaltningens uppfattning om ett önskat läge. Ett fåtal förslag till ändringar har lagts in i det avsnittet, se ovan under Ärendet. Vikten av kunskap lyfts fram men skulle kunna bli ännu tydligare kopplat till andra mål om exempelvis miljö/klimat/hållbarhet och företag/näringsliv/innovation. Texter som handlar om personal behöver tydligare betona även andra medarbetare och yrkesgrupper än lärare eftersom de är viktiga för måluppfyllelsen, inte minst i förskolan.

Förvaltningen anser även att vissa av begreppen borde ändras i avsnittet ”En likvärdig och hållbar skola för alla”. Förvaltningen anser att begreppet vårdnadshavare borde användas istället för föräldrar och att begreppet gymnasieskola istället för gymnasium.

Förvaltningen anser att det antingen under rubriken ”En likvärdig och hållbar skola för alla” eller under rubriken ”Många vägar leder till utbildning och arbete” bör framgå hur starkt sambandet är mellan en slutförd gymnasieutbildning och en säker etablering på arbetsmarknaden.

Under rubriken ”Stockholm byggs attraktivt och tätt” måste det göras tydligt att god planering för skolutbyggnad i ett tidigt skede är en förutsättning för en växande stad. Sådan planering behöver ta hänsyn till såväl geografiskt läge som storlek och kvalitet på de tomter som avsätts för förskolor, grundskolor och gymnasieskolor. Om visionens skrivningar om tillgängliga och trygga fysiska lärmiljöer – och i förlängningen om en likvärdig och hållbar skola för alla – ska kunna uppnås måste det också ges fysiska förutsättningar för kvalitativa lärmiljöer och för tillräckligt stora skolgårdar.

Förvaltningen anser att detta perspektiv riskerar att förbigås om visionens avsnitt om stadens utbyggnad enbart behandlar skolutbyggnad under det generella begreppet ”välfungerande service”. Visionen tar upp lokaler för kultur och idrott på ett positivt och tydligt sätt, och förvaltningen anser att lokaler för förskolan, grundskolan och gymnasieskolan borde beskrivas på motsvarande vis.

Det är positivt att även innehållet under rubriken ”Rikt utbud av idrott, kultur och fritid” på flera ställen särskilt anger barn och unga som viktiga målgrupper. Det gäller bibliotek, eget skapande och breddidrott.

Förvaltningen saknar folkhälsoperspektivet med beskrivning av att preventivt stärka hälsan i en befolkning, till exempel att sträva efter en jämlik psykisk hälsa.

De olika punkterna under uppslaget ”En växande storstad” kan med fördel ses över för att få en likartad tonalitet.

Struktur

Förslaget till Vision 2040 är omfattande och den skulle bli lättare att ta till sig om den var kortare. Placeringen av uppslaget ”En växande storstad” är inte optimal då det ligger mellan de tre huvudteman som finns i visionen, men inte utgör ett av dem. Det är inte heller helt tydligt hur de avsnitt som gäller Agenda 2030 förhåller sig till visionens beskrivningar och de avsnitten föreslås samlas i slutet av dokumentet.

Den layout som förslaget har försvårar läsningen, då rubriker och text ömsom går över en hel sida och ömsom finns i spalter.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen. Beslutet föreslås bli justerat omedelbart med anledning av remissens svarstid.

Bilagor

1. Möjligheternas Stockholm – Stockholms stads Vision 2040
2. Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande Revidering av Vision 2040 – Möjligheternas Stockholm